

Рішення
засідання колегії Управління охорони здоров'я Харківської
обласної державної адміністрації

від 25 квітня 2018 року

«Про стан надання медичної допомоги населенню, постраждалому
від аварії на Чорнобильській АЕС»

Заслухавши та обговоривши представлені доповіді, колегія відзначає, що питання організації медичного забезпечення потерпілих від аварії на Чорнобильській АЕС перебуває на постійному контролі обласної державної адміністрації, обласної ради, Управління охорони здоров'я та Департаменту соціального захисту населення Харківської обласної державної адміністрації.

На обласному рівні Державного реєстру станом на 01.04.2018 року на обліку перебуває 15720 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи (2017 р. – 16 171), в тому числі 13 319 дорослих (2017 р. – 13 601), 2 317 дітей (2017 р. – 2 493) і 84 онуків (2017 р. – 77).

Серед дорослих - ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС – 9036, евакуйованих – 801, переселенців – 3 210, осіб 18 років і старше з 4 групи спостереження - 272. У місті Харкові проживають 5599 (35,6%) осіб, в районах області 10 124 (64,4%) осіб.

Серед потерпілих від наслідків аварії на ЧАЕС 6971 (44,1%) перебувають у працездатному віці, з них чоловіків – 4911 (70,4%), жінок – 2060 (29,6%).

Для надання медичної допомоги потерпілим задіяна мережа закладів охорони здоров'я з 33-ох медичних установ в районах області, 24-ох територіальних поліклінік для дорослих і 12-ти дитячих поліклінік у м. Харкові, які забезпечують облік, диспансерне спостереження та організацію медичної допомоги потерпілим за місцем проживання. В провідних лікувальних установах Харкова та клініках інститутів Національної академії медичних наук України виділено 600 ліжок для стаціонарного лікування потерпілих, у тому числі 85 ліжок для дітей.

Комплексними профілактичними оглядами у 2017 році охоплено 13244 (98,9%) дорослих, 2331 (100%) дітей, 84 (100%) онуків; ліквідаторів – 9002 (99,0%), евакуйованих – 792 (98,4%), переселенців – 3180 (98,7%), осіб 18 років і старше – 270 (99,6%).

У I кварталі 2018 року комплексними профілактичними оглядами охоплено 9158 (68,8%) дорослих, 1638 (70,7%) дітей і 72 (85,75%) онуки; ліквідаторів – 6467 (71,6%), евакуйованих – 475 (59,3%), переселенців – 2039 (63,5%), осіб 18 років і старше – 177 (65,1%). В той же час, у I кварталі 2018 року у Первомайському районі оглянуто всього 34,52% постраждалих дорослих, Зачепилівському – 46,1%, Валківському – 48,2%, Золочівському – 49,3%.

За результатами проведених комплексних медичних оглядів потерпілих у 2017 році визнано здоровими лише 221 особа (1,7%) дорослих, у тому числі серед ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС здорових не виявлено; евакуйованих із зони відчуження – 24 (3,0%); переселенців – 190 (6,0%). Тільки 685 (29,42%) дітей та 36 (42,9%) онуки визнані практично здоровими.

За I квартал 2018 року визнано здоровими лише 92 особи (1,0%) дорослих, у тому числі серед ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС здорових не виявлено; евакуйованих із зони відчуження – 8 (1,7%); переселенців – 82 (4,0%). Тільки 455 (27,8%) дітей та 34 (47,2%) онуків визнані практично здоровими.

В обласному клінічному спеціалізованому диспансері радіаційного захисту населення під постійним динамічним спостереженням знаходяться особи, які перенесли гостру променеву хворобу (2 особи) та ті, що мали дозу опромінення 25 бер і вище – 1 491 особа (755 осіб проживають в м. Харкові та 736 – в районах області).

У I кварталі 2018 року амбулаторне лікування отримали 9033 дорослих та 1169 дітей.

У 2017 році за пільговими рецептами лікарів територіальних закладів охорони здоров'я придбано ліків на загальну суму 7042,1 тис. грн., отримали пільгові рецепти 7410 осіб (46,9% від усіх зареєстрованих). Середня сума коштів на 1 постраждалого, який отримав рецепт, склала – 1014,31 грн., в середньому на одного зареєстрованого «чорнобильця» витрачено 430,83 грн.

У I кварталі 2018 року придбано ліків на загальну суму майже 1342,7 тис. грн., отримали пільгові рецепти 1596 особи (10,2% від усіх зареєстрованих). Середня сума на 1 постраждалого, який отримав рецепт, склала – 814,32 грн., в середньому на одного зареєстрованого «чорнобильця» витрачено 85,42 грн. За розрахунками фахівців, з урахуванням особливостей контингенту постраждалих в Харківській області та наявної у них патології, на одного «чорнобильця» для проведення підтримуючого амбулаторного лікування необхідно понад 850,0 грн на рік.

У 2017 році стаціонарне лікування отримали 6308 (48,4%) дорослих, 402 (24,4%) дітей та 10 онуків (20,8%). Пройшли реабілітацію в НДІ ОЗДП 96 дітей (5,8%), м.Харків – 78 (12,8%), райони області – 18 (1,7%).

У I кварталі 2018 року отримали стаціонарне лікування 1793 (19,8%) дорослих, 109 (9,2%) дітей та 1 онука (2,6%).

У 2017 році більш низькі показники стаціонарного лікування серед дорослих були у Дворічанському – 31,2%, Нововодолазькому – 32,6%, Шевченківському – 33,5%, Борівському – 33,8%, Красноградському – 35,9% районах; серед дитячого населення не лікувалися в стаціонарах взагалі діти в Барвінківському, Близнюківському, Дворічанському, Ізюмському районах та м.Люботині.

За I квартал 2018 року недостатньо використані можливості стаціонарного лікування серед дорослих в Шевченківському (4,1%), Харківському (7,9%), Борівському (7,8%), Дворічанському (11,6%) районах. Не

отримали стаціонарне лікування діти в Барвінківському, Близнюківському, Дворічанському, Зміївському, Ізюмському, Куп'янському, Первомайському, Сахновщинському районах та м. Люботині.

У 2017 році санаторно-курортно оздоровлено 1463 дорослих, 124 дитини і 4 онуки. В І кварталі 2018 року оздоровлено 89 (1,0%) дорослих постраждалих та 3 (0,3%) дітей.

Не оздоровлено протягом 2017 року жодної дитини, що знаходиться в реєстрі потерпілих від аварії на ЧАЕС, в Барвінківському, Близнюківському, Валківському, Дворічанському, Дергачівському, Коломацькому районах, в І кварталі 2018 року оздоровлені в санаторіях «чорнобильці» лише в 6 районах (Барвінківський, Богодухівський, Дергачівський, Лозівський, Харківський, Чугуївський).

Поширеність захворювань серед потерпілих від аварії на ЧАЕС продовжує збільшуватися: в 2017 році цей показник серед дорослих потерпілих перевищив в 4,5 рази обласний показник та в 3,3 рази показник по Україні.

Поширеність захворювань системи кровообігу займає провідне місце протягом усього періоду спостереження за потерпілими та має чітку тенденцію до збільшення.

Рівень виникнення ускладнень захворювань системи кровообігу таких як гострий інфаркт міокарда, гострий інсульт в 2,4 і 1,5 рази вище серед потерпілих у порівнянні із середньо обласними показниками 2016 року.

Хвороби системи кровообігу в цілому є головними причинами інвалідності (61,9% інвалідів) і смертності потерпілих (55,7% померлих).

Поширеність хвороб органів травлення у постраждалих становить 14585,5 на 10 тис. (2016 р. - 14382,0, 2015 р. - 13761,2).

Ці показники перевищують середньостатистичні обласні дані 2017 року в 6,9 рази (2121,6 на 10 тис. населення).

Рівень поширеності злоякісних новоутворень у потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС мав тенденцію до росту. Протягом 2017 року кількість злоякісних новоутворень зросла на 7,6% у порівнянні з 2016 роком і становить 476,5 (2016 р. - 442,7; 2015 р. - 417,4 на 10 тис. відповідного населення), середньостатистичний показник серед постраждалих по Україні 2017 року – 403,11 на 10 тис. потерпілих).

Рівень первинної захворюваності злоякісними новоутвореннями серед потерпілих після аварії на ЧАЕС в області протягом 2017 року дещо зменшився (на 2,6% у порівнянні з 2016 роком) і становить 82,9 на 10 тис. відповідного населення (2016 р. - 83,4; 2015 р. - 68,0). У 2017 році було вперше виявлено 111 випадків злоякісних новоутворень (2016 р. – 114, 2015 р. – 95), серед них хворих у занедбаній стадії 22 випадки або 19,8% (2016 р. – 16 або 14%; 2015 р. – 18 або 18,9%).

Поширеність туберкульозу серед потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС збільшилася в 2017 році і становить 16,4 на 10 тис. відповідного населення (2016 р. - 13,9; 2015 р. - 20,8). Вперше виявлено 9 хворих туберкульозом, що становить 6,7 на 10 тисяч населення потерпілого внаслідок аварії на ЧАЕС

(середньостатистичний показник по Україні 2017 року серед потерпілих – 5,35 на 10 тис. населення).

Поширеність захворювань серед постраждалих дітей у 2017 році склала 2898,8 на 1000 постраждалих (2016 р. – 2983,7; 2015 р. – 2998,3) при обласному показнику 2017 року – 1968,16 на 1 тисячу дитячого населення.

Найбільша питома вага у структурі захворювань серед постраждалих дітей це хвороби органів дихання – 32,26%, органів травлення – 15,33%, нервової системи – 11,32%, системи кровообігу – 9,93%, ендокринної системи та порушення обміну речовин – 6,93%.

Серед постраждалих, які проживають на території області, у 2017 році 6043 (45,1%) дорослих мають інвалідність, в тому числі у 5526 осіб інвалідність пов'язана з аварією на ЧАЕС, по районах області – 2954 (53,5%), м. Харкові – 2572 (46,5%).

Уперше в 2017 році визнані інвалідами 42 дорослих, у яких причина інвалідності пов'язана з наслідками аварії на ЧАЕС; в I кварталі 2018 року визнані інвалідами 3 дорослих, у яких причина інвалідності пов'язана з наслідками аварії на ЧАЕС, в тому числі 1 особа отримала II-гу групу інвалідності і 2 особи – III-тю групу.

Захворювання, які призвели до стійкої втрати працездатності у 2017 році серед дорослих: хвороби системи кровообігу – 19,4 на 10,0 тисяч постраждалих (2016 р. - 31,47; 2015 р. - 22,9), злоякісні новоутворення – 7,5 (2016 р. - 7,32; 2015 р. - 8,6), хвороби нервової системи – 3,0 (2016 р. – 2,2; 2015 р. - 3,6), уроджені аномалії розвитку – 1,5 (2016 р. – 3,7; 2015 р. – 0,7). У I кварталі 2018 року до стійкої втрати працездатності призвели хвороби системи кровообігу у 1 постраждалого, злоякісні новоутворення – у 2-ох.

Серед постраждалих дітей, які проживають на території області, 78 мають інвалідність, в тому числі у 12 дітей інвалідність пов'язана із впливом шкідливих факторів внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Крім того, 2 онуки мають інвалідність, в тому числі 1 – пов'язану із впливом шкідливих факторів внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

У 2017 році померло 325 дорослих, в I кварталі 2018 року - 75 дорослих. Провідні місця серед причин смерті в 2017 році посіли хвороби системи кровообігу – 181 випадок (135,2 на 10,0 тис. контингенту), злоякісні новоутворення - 82 (61,2), хвороби органів дихання - 13 випадків (9,7), органів травлення – 19 випадків (14,2), травми та отруєння 21 (15,7), хвороби сечостатевої системи – 3 (2,2).

У 2017 році в стаціонарі диспансеру проліковано 123 особи (87 жителів Луганської і 36 осіб з Донецької областей); за I квартал поточного року вже проліковано 24 «чорнобильця» з цих областей (17 – Луганська, 7 – Донецька область).

У 2017 році на базі диспансеру отримав хіміотерапевтичне лікування 101 хворий, за I квартал 2018 року - 27.

Продовжується робота по наданню консультативної та організаційно-методичної допомоги в районах області.

Протягом 2017 року проведено виїзди бригад лікарів-кураторів в 19 районів, в тому числі в смт Вільча Вовчанського району два виїзди. Проведено 1162 лікарські консультації особам, що постраждали від аварії на ЧАЕС, переважно жителі сільської місцевості.

Для забезпечення вирішення проблемних питань щодо організації медичного забезпечення постраждалих від Чорнобильської катастрофи, колегія Управління охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації вважає за необхідне:

1. Начальникам відділів охорони здоров'я райдержадміністрацій, Люботинської та Куп'янської міських рад, головним лікарям центральних районних, центральних міських та міських лікарень міст обласного значення, директору КЗОЗ «Лозівське територіальне медичне об'єднання», головним лікарям центрів первинної медико-санітарної допомоги, керівникам закладів охорони здоров'я обласного підпорядкування:

1.1. Продовжити роботу щодо формування реєстру осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС.

Термін: постійно.

1.2. Забезпечити охоплення профілактичними оглядами 100% дорослих та дітей.

Термін: постійно.

1.3. Забезпечити контроль за етапністю та наступністю лікування та обсягами медичної допомоги постраждалому населенню.

Термін: постійно.

1.4. Забезпечити контроль за веденням первинної облікової документації у медичних закладах.

Термін: постійно.

1.5. Забезпечити медикаментозне лікування хворих відповідно до діючих локальних формулярів.

Термін: постійно.

1.6. З метою створення тематичного альбому щодо працівників підпорядкованих закладів, які брали участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, надати до КЗОЗ «Обласний клінічний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення» необхідну інформацію (стисла біографія та фото працівника).

Термін: до 01 червня 2018 року.

Запропонувати директору Департаменту охорони здоров'я Харківської міської ради Сороколату Ю.В. здійснити аналогічні заходи.

2. В. о. головного лікаря КЗОЗ «Обласний клінічний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення» Пироговій І.В.:

2.1. Забезпечити контроль за функціонуванням обласного та районних рівнів Національного реєстру.

Термін: постійно.

2.2. Вживати заходів у межах наявних фінансових можливостей щодо подальшого покращання лікувально-діагностичної бази диспансеру, його модернізацію; проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень і споруд закладу.

Термін: постійно.

2.3. Здійснювати постійний контроль за якістю наданих консультативних рекомендацій лікарями консультативної поліклініки, відбором хворих для стаціонарного лікування.

Термін: постійно.

2.4. З метою раннього виявлення захворювань, в тому числі злоякісних, забезпечити на рівні поліклінічного відділення проведення комплексних оглядів осіб із залученням спеціалістів всіх профілів.

Термін: постійно.

2.5. Продовжити роботу лікарів - кураторів в територіальних медичних закладах у питаннях надання організаційно-методичної та консультативної допомоги, в першу чергу центрам первинної медико-санітарної допомоги в районах області щодо організації спостереження та обліку осіб, які постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС.

Термін: постійно.

2.6. Здійснювати постійний контроль за впровадженням у відділеннях диспансеру затверджених протоколів надання медичної допомоги відповідно до стандартів якості діагностики та лікування.

Термін: постійно.

2.7. Продовжити моніторинг госпіталізації хворих у відділення стаціонару по талонах.

Термін: постійно.

2.8. Забезпечити медикаментозне лікування хворих відповідно до діючого локального формуляру диспансеру.

Термін: постійно.

2.9. Забезпечити контроль за своєчасним та якісним рівнем диспансеризації постраждалого населення.

Термін: постійно.

2.10. Узагальнити інформацію від керівників закладів охорони здоров'я щодо медичних працівників, які брали участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, та підготувати до друку тематичний альбом.

Термін: до 01 липня 2018 року.

3. Головним лікарям центрів первинної медико-санітарної допомоги Валківського (Орлова М.І.), Зачипилівського (Омельченко О.І.), Золочівського (Тесленко М.А.), Первомайського (Горячок Р.В.) районів вжити заходів щодо

своєчасного 100%-го охоплення комплексними профілактичними оглядами контингенту, постраждалого внаслідок аварії на ЧАЕС.

4. Головним лікарям центрів первинної медико-санітарної допомоги Барвінківського (Васильєв В.І.), Близнюківського (Павлюк Г.П.), Борівського (Павленко Н.О.), Дворічанського (Приходін В.В.), Зміївського (Костенко О.В.), Ізюмського (Сумець Л.М.), Куп'янського (Канцедал Т.О.), Первомайського (Горячок Р.В.), Сахновщинського (Фінтісов В.П.), Шевченківського (Сивокоз О.Г.) районів та м. Люботин (Євдокимова І.А.) вжити заходів щодо покращання охоплення стаціонарним лікуванням дорослих та дітей, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС.

5. Управлінню охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації:

5.1. За рекомендацією громадських організацій, що опікуються питаннями осіб, постраждалих від аварії на Чорнобильській АЕС, просити директора ДОРП «Обласний аптечний склад» (Клочко І.О.) опрацювати питання щодо можливості відкриття аптечного пункту – філії на території КЗОЗ «Обласний клінічний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення».

Термін: до 01 червня 2018 року.

5.2. Під час розробки пропозицій до заходів комплексної обласної програми «Здоров'я Слобожанщини» приділити особливу увагу питанню надання медичної допомоги постраждалим від аварії на Чорнобильській АЕС.

Термін: згідно з термінами обласної ради.

5.3. Підготувати наказ з означеного питання.

Сіроштан Г.М.

Бондарчук Г.В.

Зайцев О.М.

Споришева К.В.